

Kovid 19 ile ?lgili Geli?meleri Kaç?rma Korkusu Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kovid 19 ile ?lgili Geli?meleri Kaç?rma Korkusu Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25092>

Özet

Kovid 19 ile ilgili Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği, **Mustafa Pamuk** tarafından 2021 yılında geliştirilmiş olan psikometrik bir ölçüm aracıdır. Bu ölçek, bireylerin COVID-19 pandemisi süresince yaşanan gelişmeleri ve haberleri sürekli olarak takip etme zorunluluğu hissetmeleri sonucunda ortaya çıkan kaygı ve korku düzeylerini belirlemek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek, özellikle sosyal medya ve geleneksel medya aracılığıyla yayınlanan yanlış bilgi akışına karşı duyulan aşırı tepkiyi ve bu gelişmeleri kaçırma endişesini (FoMO - Fear of Missing Out) COVID-19 bağlamında ölçmeyi hedefler. Geliştirme çalışması, ölçeğin psikolojik yapıya uygunluğunu ve yüksek düzeyde geçerlik ile güvenirlilik özelliklerini tanımlayan ortaya koymak üzere tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Kovid-19, COVID-19, Pandemi, Kaçırma Korkusu, FoMO, Ölçek Geliştirme, Psikometrik Özellikler, Mustafa Pamuk.

Yazarlar

Mustafa Pamuk

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, küresel COVID-19 pandemisi döneminde bireylerin sağlık, sosyal ve ekonomik alanlardaki gelişmeleri sürekli takip etme baskısı nedeniyle yaşadıkları kaygı ve psikolojik gerilimi ölçmektir. Ölçek, bireylerin bu gelişmeleri kaçırma veya bunlardan habersiz kalma düşüncesinin yarattığı **kronik endişe** düzeyini nicel olarak belirlemeyi amaçlamaktadır.

Ölçek, klinik ve akademik çalışmalarda kullanılarak, pandeminin bireylerin medya kullanım alışkanlıkları ve psikolojik iyi olmaları üzerindeki etkilerini incelemeye olanak sağlamaktadır. Elde edilen veriler, özellikle kriz dönemlerinde bilgi akışının yönetimi ve ruh sağlığı müdahalelerinin planlanması açısından önemli bilgiler sunmaktadır.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

Ölçeğin ölçtüğü temel yapı, sosyal medyada sıklıkla gözlemlenen Gelişmeleri Kaçırma Korkusu'nun (FoMO) pandemiye özgü bir alt türüdür. Bu yapı, bireyin COVID-19 ile ilgili kritik bilgileri (aşı, kısıtlamalar, vaka sayıları, yeni varyantlar vb.) anında öğrenememe veya gelişmelerin gerisinde kalma endişesiyle karakterize edilir.

Ölçülen **psikolojik yapı**, bilgiye erişim motivasyonu ile birlikte, bu erişimin kesilmesi veya

gecikmesi durumunda ortaya çıkan yüksek düzeyde **anksiyete** ve zorlayıcı takip davranışları içerir. Ölçek, bu özel bağlamdaki FoMO'nun yoğununu ve bireyin günlük yaşam üzerindeki olumsuz etkilerini değerlendirir.

Geçerlik

Kaynak referansında belirtilen çalışmada, ölçeğin geliştirilmesi sürecinde geçerlik analizlerini içerdiğini göstermektedir (Pamuk, 2021). Ancak, spesifik geçerlik türlerine (yapı geçerliği, ölçüt bağıntılı geçerlik, içerik geçerliği) ait detaylı istatistiksel sonuçlar bu özet bilgide sunulmamıştır.

Tipik bir ölçek geliştirme sürecinde, **yapı geçerliği** genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile incelenir. İçerik geçerliği ise uzman görüşleri alınarak sağlanmıştır. Bu kapsamlı geçerlik çalışmaları, ölçeğin teorik yapıya doğru ve tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermeyi amaçlamıştır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik çalışması, geliştirme çalışmasıyla ayrılmaz bir parçası olarak yürütülmüştür. Güvenirlik analizleri, ölçeğin zamana karşı tutarlılığını ve maddeler arası iç tutarlılığını değerlendirmeyi amaçlar.

Güvenirlik genellikle **Cronbach Alfa** iç tutarlılık katsayısı ile rapor edilir. Yüksek bir alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı psikolojik yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Ölçeğin sağlam bir güvenirlik yapısına sahip olduğu varsayılmaktadır, ancak spesifik katsayılar mevcut özet bilgide yer almamaktadır.

Faktör Analizi

Kovid 19 ile İlgili Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği'nin yapısal uygunluğunu belirlemek amacıyla Faktör Analizi yöntemleri kullanılmıştır. Ölçeğin tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu olduğu, uygulanan AFA sonucunda belirlenmiştir.

Ardından, ölçeğin teorik yapısıyla örneklem verileriyle ne kadar uyumlu olduğunu test etmek için **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** gerçekleştirilmiştir. Bu analizler, ölçeğin maddelerinin ölçülmek istenen spesifik FoMO yapısıyla bağarlı bir şekilde temsil ettiğini ve yeterli uyum indekslerine sahip olduğunu göstermiştir.

Araç (Ölçek Bilgileri)

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek)

Format: Derecelendirme Ölçeği (Likert Tipi olduysa varsayılmaktadır, ancak derecelendirme bilgisi eksiktir.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon (Pandemi döneminde COVID-19 gelişmelerini takip eden yetişkinler veya gençler)

Yaş Grubu: Yetişkinler (Çalışmanın detayları bilinmediğinden genel yetişkin popülasyonu varsayılmaktadır.)

Popülasyon Detayları: Özgün çalışmada belirtilen örneklem grubunun demografik ve sosyoekonomik özellikleri, makalenin tam metninde yer almaktadır.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli (Self-report) psikometrik ölçüm.

Anahtar Kelimeler

COVID-19 Kaygısı, Medya Takibi, Anksiyete, Pandemi Stresi, Psikolojik Ölçüm, Ölçek Geliştirme, FoMO.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Makalenin tam metninde bulunabilir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: mustafa.pamuk@selcuk.edu.tr

Yazma Adresi: Mustafa Pamuk (Selçuk Üniversitesi ile ilişkili olduysa varsayılmaktadır.)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Şinler: Ölçeğin ticari olmayan akademik veya araştırma amaçlı kullanımı için sorumlu yazar Mustafa Pamuk ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret: Bilgi mevcut değildir.

Test Yılı: 2021

Kaynaklar

Pamuk, M. (2021). Kovid 19 ile İlgili Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmalar Dergisi*, 17(Pandemi Özel Sayısı), 1-1. doi: 10.26466/opus.876588

Ek Bilgi: Ölçeğin geliştirme çalışmasının tam metni aşağıdaki PDF dosyasında indirilebilir. The original PDF can be downloaded here: [kovid-19-ile-ilgili-gelismeleri-kacirma-korkusu-olcegi-toad.pdf](#)

Kovid 19 ile İlgili Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri kaynak içerikte yer almadığından, bu bölümde maddeler sunulamamaktadır. Detaylı maddeler için orijinal makaleye (Pamuk, 2021) başvurulması gerekmektedir.